

خداوند منشأ همه زیباییها و ظهورات است

رئیس مؤسسه پژوهشی و آموزشی حکمت و فلسفه ایران با اشاره به اینکه بر اساس فضایل نفسانی و صفات اخلاقی است که هنرمند متصف به کمالات نفسانی می‌شود، گفت: خداوند منشأ همه زیباییها و ظهورات است.

رئیس مؤسسه پژوهشی و آموزشی حکمت و فلسفه ایران با اشاره به اینکه بر اساس فضایل نفسانی و صفات اخلاقی است که هنرمند متصف به کمالات نفسانی می‌شود، گفت: خداوند منشأ همه زیباییها و ظهورات است. به گزارش خبرنگار مهر، نشست "جلوه گاه هنر قدسی" با هدف تأملی در مبانی هنرهای دینی و معنوی بالاخص درعالم اسلام با حضور دکتر غلامرضا اعوانی، دکتر محمد رجبی و دکتر پرویز ضیاءشهابی درمعاونت پژوهشی و آموزش حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی با موضوع "هنر و زیبایی در ادوار تفکر و مسئله هنر قدسی" عصر دیروز یکشنبه 15 اسفندماه برگزار شد.

در این نشست دکتر غلامرضا اعوانی رئیس مؤسسه پژوهشی و آموزشی حکمت و فلسفه ایران گفت: انسان در زندگی با هرچیزی که سرو کار دارد یک اثر هنری است. صفت خلق و ابداع که مخصوص خداست به واسطه خلیفه الله بودن انسان به طور مقید در او هم است. لازمه خلیفه الله بودن این است که هم صفات مستخلف عنه و هم صفات مستخلف فیه را داشته باشد. یعنی هم صفات خدا و هم صفات عالم را داشته باشد.

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی در ادامه یادآور شد: هنر قدسی و غیرقدسی هردو از این صفت می‌آیند ولی یکی اعمال خود را از جانب خدا می‌داند و یکی از خود می‌داند. هنر آفریدن درنهایت به حُسن می‌رسد؛ چیزی که هم زیبایی و هم کمال است. باید توجه داشت که مرتبه احسان در اسلام برتر از ایمان و تقوا است. حال سؤال این است اثری که می‌آفرینیم چطور می‌شود که دارای هنر می‌شود.

رئیس مؤسسه پژوهشی و آموزشی حکمت و فلسفه ایران در مورد نظریه ادواری در هنر گفت: برخلاف آنچه که امروزها نظریه پیشرفت می‌دانند که در نظر و آرای هگل و دیگران مطرح شده نظریه ادوار هنر، گذشته و سرآغاز هنر را دوران طلایی می‌داند و بعد به دوران نقره‌ای و بعد به دوران مفرغ و بعد به دوره آهن می‌رسیم که دوره آخری دوران ظلمت است. این نظریه چهارگانه را افلاطون و هم سقراطیان گفته‌اند. سهروردی و کنفوسیوس هم همین ترتیب را در هنر قائل بودند.

استاد گروه فلسفه دانشگاه شهید بهشتی تصریح کرد: نظریه افلاطون در مورد زیبایی، زیبایی را دارای مراحل می‌داند و هنرمند بایست این مراحل را طی کند. اولین مرحله، زیبایی حسی است و آن حدی ندارد. همه صفات انسان اعم از دیدن، شنیدن، تعقل کردن، بیان و آفریدن همه از صفات الهی است و اگر انسان این مسئله را فراموش کند و صفات خود را از خدا نبیند این ظلمت است.

وی افزود: مرحله بعد زیبایی نفس است. بر اساس فضایل نفسانی و صفات اخلاقی است که هنرمند متصف به کمالات نفسانی می‌شود. بعد از این دو مرحله زیبایی، معرفت الهی است. به طور کلی انسان آفریده شده برای کشف حقیقت شهودی و او عارف بالله است.

اعوانی یادآورشد: بالاتر از همه اینها مرحله سلوک است، یعنی انسان از راه زیبایی مطلق به عشق الهی دست یابد. اینکه هیچ چیزی درعالم، عین نیست بلکه ظهور است و آن انوار و تجلی خدایی و عشق به زیبایی مطلق که همان خداست، است. اینجا دیگر خدا منشأ همه زیباییها و ظهورات است. اینجا دیگر هنرمند حکیم می‌شود و هنر، هنر قدسی و احسان می‌شود.

وی افزود: احسان مقامی است که انسان در آن به مقام نفسانی جمیل الهی می‌رسد و به نور هدایت و هنر قدسی دست می‌یابد. احسان نزد عرفا مرحله‌ای بالاتر از ایمان و تقوا است. مقدس و قدسی یعنی همه چیز را از خدا و به خدا دیدن. ما حجاب داریم و به جهت این استحجاب به این مرحله نمی‌رسیم و باید حجابها را کنار زد.

این محقق و پژوهشگر حوزه فلسفه و عرفان اسلامی گفت: امروزه در دوره‌ای هستیم که قداما به آن کالیگولا یا دوره ظلمت می‌گفتند. برخلاف اینکه پیشرفت می‌کنیم هنرمان انحطاط یافته است. ما نمی‌توانیم هنر ظلمت و کالیگولا داشته باشیم و ادعا کنیم هنرمان هنر نور است. نمی‌توان در یک جهان بینی وحیانی که ذاتش قدسی است به سربرد و هنری داشت که ظلمانی باشد.